

DOMOVINA

Oglasi:

Za 1 mm × 60 inseratnega stolpča mali 80 vinarjev, za 20 K, poslano, posmrtnice in reklame 2 K. Večkratne objave popust.

Izhaja ob ponedeljkih, sredah in petkih.

Upravništvo „Domovina“ v Ljubljani, Šodna ulica 6. Uredništvo „Domovina“, Miklošičeva o. 16, Tel. 72.

Naročnina:

Za celo „Domovino“ (trikrat na teden) mesečno 3 K, četrtletno 9 K, polletno 18 K, celoletno 36 K. Poškova številka mesečno 1 K, četrtletno 3 K, polletno 6 K, celoletno 12 K.

Najnovejše vesti.

Nova vlada.

LDU Zagreb, 17. avgusta. „Hrvat“ javlja iz Beograda, da do danes do 11. ure dopoldne novi ministri še niso dobili poziva na dvor, da položijo prisego. Prisega se bo vršila jutri zjutraj. Časnikarska vest, da bi imel Pribečević prevzeti ministrstvo za notranje stvari, ne odgovarja istini. On ostane tudi nadalje minister prosvete. Takoj, ko bo novi kabinet zaprisežen, bo regent odpotoval v Sarajevo, od koder bo menda prišel na dalje bivanje v Zagreb.

LDU Beograd, 17. avgusta. Ukaz o imenovanju novega kabineta bo podpisan jutri. Danes pričakujejo prihod dr. Mušičkega iz Pančeva, da razjasni, ali sprejme listnico ministra za konstituantno. Pokrajinske vlade se bodo rekonstruirale najpozneje v treh dneh.

Rekonstrukcija pokrajinskih vlad.

LDU Zagreb, 17. avgusta. „Riječ“ javlja iz Beograda, da se bodo pokrajinske vlade rekonstruirale v nekaj dneh. Narodno predstavništvo se bo sestalo takoj, čim se izvedejo občinske volitve v Srbiji, to je po 22. t. m. V Bosni postane predsednik vlade radikalec, poverništvo za notranje posle pa prevzame demokrat. V Sloveniji dobijo demokrati pravosodstvo in socialno politiko. Ban na Hrvaškem ostanje dr. Laginja, demokrati pa dobijo poverništva za notranje posle, narodno zdravje in gospodarstvo. V Dalmaciji ostane predsednik vlade dr. Krstelj. Odloki pokrajinskih vlad se morajo sklepati sporazumno, vprašanja pa, ki bi bila sporna, se morajo predložiti ministrskemu svetu.

Obrambena zveza s čehoslovaško.

LDU Zagreb, 17. avgusta. „Narodno Djelo“ poroča iz najzanesljivejšega vira iz Beograda, da

konvencija, sklenjena med našo in češkoslovaško državo, nima samo obrambnega značaja, temveč da je mnogo globljega pomena ter je osnovana na širši podlagi.

Volitev župana v Zagrebu.

LDU Zagreb, 17. avgusta. Danes dopoldne je bila skupščina zagrebškega mestnega zastopništva. Zborovanje je imelo nalogo, izvesti volitve mestnega načelnika (župana). Preden se je prešlo na dnevni red, na ono točko, ki se nanaša na volitev načelnika, so predlagali demokrati v mestnem zastopstvu, da se volitve črtajo z dnevnega reda. O tem predlogu se je vnela živahna debata, v kateri je sodelovalo več govornikov. Predlog je bil z večino glasov odbit. Prešlo se je na volitve. Glasovalo je 40 mestnih zastopnikov od 60. Osem glasovnic je bilo praznih, osem jih je dobil doktor Prebeg (stranka prava). Arhitekt Vekoslav Heinzl pa je dobil 27 glasov. Heinzl je izvoljen za načelnika mesta Zagreba. Novi mestni načelnik je takoj nato prisegel vrhovnemu mestnemu načelniku, nato pa se je s celokupnim zastopstvom podal v cerkev, kjer se je pel svečan Te Deum.

Nov demokrati list v Zagrebu.

LDU Zagreb, 17. avgusta. „Hrvat“ javlja, da je bil zelo razširjeni zagrebški dnevnik „Novosti“ te dni prodan. Kupilo ga je založništvo „Riječ“ za dva milijona kron. „Novosti“ bodo odslej zastopale politiko demokratov.

Rusko-poljska vojna.

Priz, 17. avgusta. (Izv. por.) Vesti o padcu Varšave niso resnične. Okoli Varšave se bije velika borba, ali v tukajšnjih vojaških krogih se soglasno sodi, da je mesto izgubljeno.

Kako je na Koroškem?

(Izvirno poročilo „Domovini“.)

Celovec, dne 12. avgusta 1920.

Otvoritev demarkacijske črte na Koroškem je v zadnjem času zelo razburjala jugoslovansko javnost, ki se je je polastilo razumljivo vznemirjenje, utemeljeno v drznosti in podivjanosti koroškega nemštva in nemčurstva. To podivjano nemštvo in nemčurstvo naj bi zopet preplavilo slovenski del dežele in izvajalo tam svoj terorizem! To so hoteli celovski nemški mogotci, ampak tem načrtom so se postavile primerne meje in četudi se je z naše strani in marsičem odnehalo, v glavnem so vseeno ostala v veljavi določila st. germanške mirovne pogodbe, po kateri se južni del Koroške nahaja v naši upravi in so v njem veljavne naše postave.

Izpremenilo se je stanje samo v toliko, da je olajšano prestopanje z avstrijskega glasovalnega ozemlja na naše in nasprotno. V tem oziru pravzaprav ni več nobenih ovir, ker propustnice so sama zunanost in lahko se reče, da je osebni promet med obema glasovalnima ozemljema popolnoma prost, samo da naše orožništvo ne dopušča, da bi prihajale na naše ozemlje večje gručice istočasno in na istem kraju, ker take večje gručice bi bile gotovo nevarne za red in mir, saj je podivjanost koroških Nemcev in nemčurjev dobro znana.

V Celovcu vlada veliko pomanjkanje. Na vsakem koraku se vidi beda in lakota, to sicer lepo mesto, dela na človeka naravnost žalosten vtis. Naravno je, da so Celovčani komaj čakali trenut-

ka, ko bi odšli lahko nemoteno v južni del dežele, kjer je dosti živil in res: prve dni je prestopilo mejo in se podalo na naše ozemlje vse polno ljudi z nahrbtniki, v veselem pričakovanju, da napolnijo te svoje nahrbtnike v slovenskem delu dežele z raznimi dobrotami, ki so v Celovcu že zdavnaj prava redkost. Ampak razočaranje ni izostalo: avstrijska krona ima prav majhno mednarodno vrednost, pri nas se zahteva za eno našo dve in pol avstrijski kroni in za ono, kar stane v slovenskem delu Koroške 10 kron, mora plačati Celovčan 25 avstrijskih kron!

Ta velika razlika v vrednosti naše in avstrijske krone je Celovčane močno razočarala in zato se ni bati, da bi Celovčani pokupovali vsa živila v slovenskem delu Koroške za sebe in v svrhu nadaljnjega odpošiljanja v Avstrijo. Velika vrednost naše krone je najmočnejša demarkacijska črta, ki močno omejuje iznašanje živil iz našega ozemlja v Celovec in od tam dalje v Avstrijo. Sicer so poskušali Celovčani dopovedati našim Koroščem, da to ni lepo od njih, da kot Korošci računajo Koroščem v jugoslovanskih kronah, temveč bi morali to storiti tako, da bi sprejemali avstrijske krone za jugoslovanske po enaki vrednosti, ampak naši Korošci so se jim smejali in tudi najbolj zakrknjeni nemčur na našem ozemlju računa Celovčanom našo krono za dve in pol avstrijski kroni!

Seveda je tudi politično življenje na našem glasovalnem ozemlju sedaj postalo veliko živahnije. Našim Nemčurjem je zrasel greben in radi izzivajo. Razen tega se je vrnilo dosti takozvanih „beguncev“, to je onih nemčurjev, ki so se iz raznih razlogov bali naših oblasti in so se skrivali

v Celovcu, Beljaku itd., sedaj so se pa vrnili in prav pridno ne samo agitirajo, temveč tudi izzivajo in se opirajo odredbam naših oblasti. Tudi prihajajo z avstrijskega glasovalnega ozemlja razni nemški agitatorji, ki pri nas pravzaprav nimajo ničesar iskati, ampak prihajajo samo izzivati in delati nemir. Ampak z vsemi temi ljudmi navadno obračunava slovensko koroško ljudstvo samo — in na svoj način.

Plebiscit na Koroškem naj bi izrazil volje ljudstva. Nikomur od nas ne pade na pamet, da bi z nedovoljenimi, nepoštenimi sredstvi vplivalo na izražanje te ljudske volje, ker čim večja bo sloboda pri glasovanju, tem lepša bo naša zmaga, ker bo ona dokaz, da se je ljudstvo odločilo za Jugoslavijo v trdnem prepričanju, da ga čaka v Jugoslaviji boljša bodočnost kot v Avstriji. To slobodo bi mi ljudstvu na našem ozemlju takointako dali, brez vsakega posredovanja od strani medzavezniške plebiscitne komisije. Ampak noben razsoden človek ne more sprevideti, čemu je bila potrebna otvoritev demarkacijske črte? Saj prebivalstvo avstrijskega glasovalnega ozemlja takointako ne bo glasovalo pri nas in ako je medzavezniška plebiscitna komisija bila tega mnenja, da mora paziti na to, da bo glasovanje res svobodno, res pravi izraz narodne volje, bi ona ta svoj namen dosegla tudi v slučaju, ko bi demarkacijska črta ostala zaprta, ohranila bi pa na našem glasovalnem ozemlju oni red in mir, ki je vladal tam do sedaj, ki je pa sedaj več ali manj ogrožen, ker naše koroško ljudstvo se ne da izzivati po ljudeh, ki hočejo, da bi se vrnili časi, ko so vihteli svoj bič nad koroškim slovenskim ljudstvom.

Ze to, kar se sedaj dogaja na Koroškem, je dosti več kot preveč, ker Nemci in nemčurji si razlagajo politično svobodo tako, da so samo oni popolnoma svobodni in da lahko po svoji volji strahujejo slovensko ljudstvo. To ljudstvo pa živi že drugo leto v svobodi in se ne bo dalo več strahovati in terorizirati. Nemci in Nemčurji pa imajo namen vedno bolj izzivati in strahovati ljudstvo, ker hočejo na vsak način privabiti za skrahirano Avstrijo vsaj še Koroško plebiscitno ozemlje in spopadi se bodo množili. Zato se bo morda s časom pokazala potreba, da se zopet zapre dohod celovskim in beljaškim hujskačem na naše ozemlje. Medzavezniška plebiscitna komisija bo menda sama sprevidela prej ali slej, da je treba nemški in nemčurški hujskariji narediti konec. Vsekakor pa mi teh hujskarij ne bomo mogli dolgo trpeti.

Celovec, dne 15. avgusta 1920.

Manj pesimizma in razburljivosti, pa več mirnega presojanja in hladne krvi! Koroška se ne nahaja v nobeni nevarnosti, ona se nahaja samo pred ljudskim glasovanjem in s čim večjo mirnostjo in prevdarnostjo bomo delali, tem ugodnejši bo izid glasovanja. Oni, ki tako glasno in razburljivo govore in pišejo, da preti Koroški nevarnost, nevede in nehote sami spravljajo v nevarnost našo Koroško, in jo begajo, namesto, da bi jo bodrili, junčili in podpirali v njeni borbi. To nezmiselno vpitje ne more dobro vplivati, posebno ker ono niti opravičeno ni v polnem obsegu.

Res je, demarkacijska črta je faktično odpravljena, osebni promet med obema glasovalnima pasovoma je prost in se mu ne stavlja nobene ovire. Naše orožništvo stoji ob demarkacijski črti s puško „k nogi“, ali ono je tam in vzame puške lahko vsak hip na „gotovo“. To je zelo važno in naravnost smešno je misliti, da bi Nemci mogli Koroško napasti, ali pa izzivati na našem ozemlju kakšne boje, ki bi potem eventualno dovedli da tega, da bi naše glasovalno ozemlje zasedlo tuje (itali-

jansko) vojaštvo. Naša vojna uprava vendar ni kak dojenček, temveč zrel in preizkušen mož, na katerega se lahko zanesemo, ampak naši ljudje pač vidijo povsod strahove, ne vidijo pa onih, ki so tem strahovom kos in se jim lahko postavijo po robu.

Promet med obema pasovoma je odprt in kaj se je zgodilo? V Ljubljani vidijo cele bataljone Avstrijcev z nahrbtniki, ki hodijo na naše glasovano ozemlje in pokupijo tem za ničvreden avstrijski denar vse, kar se da pojesti. Mi tukaj teh bataljонов ne vidimo, pač pa smo gledali v začetku razočarane obraze Celovčanov, ki so se vračali z našega ozemlja in s praznimi nahrbtniki, ker bi morali dati za živila več slabega avstrijskega denarja, kakor ga imajo. Valuta je najboljša, najtrdnjša naša demarkacijska črta in obenem tudi najboljši agitator za Jugoslavijo, ona dela med obema glasovalnima pasovoma močnejšo oviro za trgovski promet kot vsak finančni kordon!

Potem pa ti ubogi nemški agitatorji! Oni, ki so naši, so za nemško agitacijo nedostopni, ker dobro vedo, kako bi se jim godilo, ko bi prišli zopet pod Avstrijco in nemško peto in na te se nemški agitatorji niti ne obračajo, ker dobro vedo, da jim naši pokažejo vrati. Pri onih, ki se še vedno niso sprijaznili z razmerami, je pa agitacija odveč in nepotrebna, ker oni so takointako vsi za Avstrijco. Ker je pa teh prav malo, se ni treba za izid glasovanja prav nič bati, ker koroški Slovenci bodo storili svojo dolžnost in Koroška pripade končno k Jugoslaviji, katere sestavni del je v narodnem oziru.

Uprava našega glasovalnega ozemlja je v naših rokah. Sicer je prve dni otvoritve demarkacijske črte ta uprava tudi bila malo preveč zbegana — semtrija je naravnost odpovedala — in si je pri tej priliki sama izdala slabo izpričevalo. Danes je naša uprava zopet utrjena, ljudstvo vidi v njej zopet svojo zaščito proti samovolji posameznih italijanskih oficirjev v okrajnih medzavežniških podkomisijah, ki so si v začetku domišljevali, da so oni sedaj edina oblast in so poskušali temu primerno nastopati. Danes je v vsaki od teh šest okrajnih podkomisij tudi naš zasopnik in nikomur se ne bo zgodila niti najmanjša krivica! Te podkomisije imajo samo voditi priprave za plebiscit in glasovanje samo, v našo upravo se pa nimajo čisto nič vtikati, posebno pa si ne smejo lastiti kake izvrševalne pravice in zato nam niso one čisto nič nevarne, posebno ker se v resnici tudi ne vtikajo v našo upravo in so se pripetili samo posamezni slučajji, in sicer takoj prve dni, ko je vladala splošna dezorientacija, ki je pa danes ni več in ve vsakdo kaj je njegovo delo in do kod sega njegova kompetenca.

Seveda, prijetna ta kontrola ni, ampak takrat, pred enim letom, ko smo podpisali mirovno pogodbo, smo že vedeli, da se bo vršilo ljudsko glasovanje pod kontrolo zaveznikov. Na kontrolo kot tako se torej ne moremo in ne smemo čisto nič jeziti, ker vprašanje koroškega plebiscita po mirovni pogodbi nikakor ni naša notranja, temveč mednarodna zadeva in mi imamo samo pravico zahtevati, da je ta kontrola nepristranska — na tem smo pa tudi vztrajali do sedaj in bomo vztrajali tudi v bodoče.

Sicer pa: ali nekateri naši listi tako malo zapajajo našemu koroškemu ljudstvu? To ljudstvo je sicer živelo stoletja v nemškem suženjstvu, ampak njega obsevajo tudi že več kot eno leto gorki žarki jugoslovanske svobode, ki so ga zbudili iz spanja in ono noče več nazaj, v one temne čase nemške sužnjosti. To ljudstvo samo najbolj pazi in gleda na prste raznim nemškim agitatorjem in čisto nič se ni treba bati za izid glasovanja: cona A je naša in potem pride na vrsto cona B!

Izvenkoroški Slovenci in Jugoslovani pa naj ne tarnajo in jadikujejo, temveč naj podprejo koroško-jugoslovansko ljudstvo v njegovem boju, da ne bo samo zmagalo — ker zmaga je sigurna — temveč da bo zmagalo sijajno in s tem pritisnilo tudi na cono B, kjer je izid glasovanja odvisen od velikosti naše zmage v coni A!

Gosenice.

Pod gornjim naslovom prinesla je zagrebška „Riječ“ članek o gospodarstvu ministrov Parlamentarne zajednice, a zlasti o zapravljanju državnega premoženja po ministrjih Korošcu in Drinkoviću. Ta članek z neusmiljeno strogotostjo razkriva delovanje teh ljudi, a da so navodi resnični je najboljša dokaz ta, da je zajedničarsko in klerikalno časopisje vse izven sebe; da sta Korošec in Drinković zahtevala zadoščenja, kar pa seveda nista dobila, in še danes nosita pred vso našo javnostjo žalosna naslova: gosenice!

„Riječ“ pravi:

„O gospodarstvu gg. Korošca in Drinkovića z državnim denarjem prišle so na dan naravnost uničujoče činjenice. G. Korošec je kot minister obračaja zapravljen stotvajset milijonov dinarjev, to je skoro pol milijarde kron brez vsakega odobrenja, kar tako na svojo roko; a zdaj ko je tako veliko vsoto porabil, zahteva od ministra financ, da mu meni nič, tebi nič čez noč da na razpolago to vsoto denarja. G. Drinković pa je šel v svoji brezvestnosti še dalje in zapravljen je šestdeset milijonov dinarjev to je tristošestdeset milijonov kron poedinih državljanov, ki so svoj denar zaupali pošti. Tudi ta minister sedaj prosi, da mu minister financ pomaže iz zagate in da denarja. Ali minister financ seveda ni mogel pričakovati takih iznenadnih zahtev, a nima tudi prihodov, kjer bi mogel vzeti tako ogromne vsote, ki sta jo ta dva gospoda ministra prekoračivši vse odobrenje zapravljeni; sedaj naenkrat pa ta dva odlična gospoda ministra v svojih listih grozita z ustavljenjem dela, s štrajki, s popolnim zastojem na železnicah, pošti in brzojavni!“

To je baš neverjeten škandal. Da se je zgodilo to v kaki drugi državi, taki ministri bi morali preko noči izginiti iz javnega življenja in to za vedno, a minister pošt bi se moral za poneverjenje denarja zaupanege pošti zagovarjati še pred sodiščem! Ali v drugi državi se to ne more zgoditi, ker je tam nemogoče, da bi kot voditelji strokovnih ministrstev prihajali pohlepni norci, ki nimajo niti pojma o stroki, ki naj jo upravljajo. Samo Jugoslavija je tako srečna, da dobiva poleg raznih Ninčev in Jankovičev za strokovne ministre še Korošca, Drinkovića in Kovačevića, ki s svojo zlobno omejenostjo, popolno nesposobnostjo in nezasišano predrznostjo dajejo popolen dokaz, da celo v destruktivnem delu ni nobene razlike med Srbi, Hrvatimi in Slovenci. Vsak tujec bi se samo čudil, kako morejo ti ljudje hoditi brez zdravniškega ali policijskega spremstva po ulici — ali pri nas postanejo ministri!

A da bo škandal še večji, radikalni, klerikalni in zajedničarski listi napadajo sedaj finančnega ministra dr. Kosto Stojanovića, kakor da je on kriv, da Korošec in Drinković nimata denarja. Ta dva gospoda sta brez odobrenja — semkaj spada tudi popust na železnicah za Orle in v Ameriki naročene znamke — zapravljeni ogromne vsote denarja, sedaj pa mislita, da more minister financ brez razloga gultiti državljane s povišanjem železniških tarifov, kakor dela to dr. Korošec, ali naj pa enostavno pobere denar, ki so ga državljani zaupali pošti, kakor dela to Drinković. Ali dr. Stojanović ni niti Korošec, niti Drinković. On je človek na svojem mestu, a tudi kot finančni minister na svojem mestu, ki išče za izvanredne izdatke potrebnega kritja. Kot tak ni mogel niti slutiti takega uradovanja ministra Korošca in Drinkovića, a zdaj, ko je njih nesposobnost in brezvestnost zagrozila prometu in pošti, mora iskati novih kreditov, da izvleče te ministre iz blata, ali seveda mora zahtevati večjih dohodkov iz teh ministrstev. Ali namesto, da ta dva gospoda sama iščeta način, kako naj se tu pomaga, njihovo časopisje vpije proti dr. Stojanoviću, kakor da on podražuje železnico in pošto.

Tu se mora človek prijeti za glavo in se vprašati, ali ima opraviti z ljudmi, ki imajo možgane v glavi in vest v duši?

Ako bi Korošec in Drinković imela le malo čuta odgovornosti proti javnosti in državi, morala bi sama za vedno izginiti, da ne žreta, kakor žro gosenice. Ona sta zakrivila „katastrofo“ železnice in pošte, ki o nji pišejo njihovi listi, ona sta kriva, da se slabša glas in mnenje o naši državi zaradi slabega gospodarstva teh ljudi.

Temu so krive gosenice, ki sistematično uničujejo naše narodno gospodarstvo.

Da gosenice! Oni izjedajo državo, uničujejo vse sadove dela produktivnih slojev, oni izpodgrizujejo temelj narodnega blagostanja. S temi gosenicami mora narod končno obračunati. Jugoslavija ni vstala iz krvi in nepopisnih muk Srbije, stoletnega trpljenja našega naroda zato, da zdaj po nji svobodno ropajo nesposobni in zlobni norci na ministrskih stolih“.

Dopisi.

Z Vrhnike. Piše se nam: Vrhnicanje in tudi rodoljubje iz okoliških vasi se udeležimo v nedeljo polnoštevno veselice, ki jo priredi brezovski „Sokol“ na Lukovci. Baš zato, ker so si brezovski in loški klerikalci tako zelo prizadevali, da bi že v naprej ubili sokolsko priredbo, je naša dolžnost, da pokažemo, kako znamo tudi mi ceniti pomen in prizadevanje enega najmlajših sokolskih društev.

Našemu sosedu hočemo dokazati svoje bratstvo s čestno udeležbo. Prav srečna je bila misel uvesti v nedeljo poseben vlak na naši progi, ker bo odhajal iz Lukovice od pol 12. uri proti Vrhniki, bo ravno prav, za vse one, ki jim je ob pol 8. še prezigodaj. Vrhnicanje, v nedeljo vsi v Lukovico!

Polenšak. Pred kratkim se je naselil v naši vasi, v hiši blage rodoljubkinje, starček-duhovnik, begunec iz Gorice. Italijanski divjaki so mu vse uničili. Seveda je šel najprej obiskat duhovnega brata, našega preljubeznjivega „Juža“. Pa poslušaj prijatelj! Naš oznanjevalec krščanske ljubezni do bližnjega je sprejel 80letnega starčka z besedami: „Ne vem kako, da že vse tako rado pride ravno na Polenšak“. — Lahko si misliš, dragi bralec, kako so mogle zaboleti te besede revnega begunca! Moža torej, ki na stara leta ne ve, kam bi položil svoje trudne kosti, se na tak način sprejme. Slučajno je bila v bližini oseba, ki je bila do trenutka do kosti klerikalna, a ta slučaj jo je spreobrnil. Danes že ve o tem dogodku vsa fara in ljudje se pogovarjajo, da bodo prestopili vsi v pravoslavno cerkev, če jih škofijski ordinariat ne reši popa. Bogme, največji neolikanec, ki je vse svoje življenje preživel v šumi, bi ne bil zmožen, da bi se tako robato obnašal, kot naš duhovni pastir. No, pa to je najnovejše. Če bi pa človek hotel naštetiti vse čednosti, ki dičijo tega „junaka“, bi spisal precej debelo knjigo. Vendar naj omenim še nekaj dobrot, ki jih imamo od njega. Ženska je prinesla h krstu otroka in pove „gospodu“, da želijo starši, da se otrok krsti na ime „Alojz“. Zupnik ji reče: „Starši tega otroka ne žive tako čisto, da bi otrok imel ime sv. Alojzija. Ker pa vendar ni mogel krstiti dečka za „Marto“, ga je ta svoje glavnež krstil na ime Franc. Torej sv. Frančišek ni tako svet kakor sv. Alojzij! Faranom je tudi povedal raz lece, naj ga ja ne hodijo ponoči klicat k bolniku, ker on ponoči ne gre nikamor! Ali ni to največje norčevanje iz človeških in božjih zapovedi? — Od „poglavitnih grehov“ pa je najbolj vdan lakomnosti. Posebno lakomen je na srebro in zlato. Če ima stara ženica par srebrnih kronic, jih gotovo zvabi. Tako zaračuna mašo po 4 srebrne krone. Toliko za danes, dragi „Juža“ prihodnjič še kaj več, če se ne boš poboljšal! — Tvoj prijatelj!

Gospodarstvo.

g. Izvoz v inozemstvo. Kakor poročajo „Službene Novine“, je gospodarskofinancijski odbor ministrskega sveta v svoji seji dne 6. avgusta t. l. sklenil: Izvoz blaga v inozemstvo proti plačilu določene carine je svoboden. Izvzeti so samo naslednji predmeti, katerih izvoz ostane še nadalje prepovedan, in sicer: pšenica (katere se sme izvoziti le 15.000 vagonov); pšenična in ovsena moka; oves; ovce; volna in volneni izdelki, izvzemši čiline; goveje, telečje, bivolske, konjske in oslovske kože in izdelki iz takih kož; konji in kobile, razen konj in kobil, starih nad 16 let, katerih izvoz je dovoljen; goveda, razen moških živali, starih nad 10 let, ki so dobro rejena in zrela za klanje; sladkor; premog; mineralno olje; kristalna, pečena in kavstična soda; zlato in srebro ter izdelki iz njih; končno staro železo, nadalje surovo in navadno jeklo v palicah in na pol predelano, izvzemši hladno valjano, obročasto železo. Konoplja, ki se drugače lahko izvažata, se ne sme izvažati v Bolgarijo. — Izvoz je dopuščen v vse države. V slučaju pa, če bi iz posameznih držav, bodisi pogodbenih, bodisi nepogodbenih, ne bilo mogoče dobiti blaga, ki je za obnovo neobhodno potreben, sta minister financ in minister trgovine in industrije pooblaščenca, da sporazumno prepovesta izvoz posameznih vrst blaga, ali pa prevoz vsakega blaga sploh.

g. Izvoz iz Italije. „Agencia Volta“ poroča, da bo italijanska vlada v najkrajšem času dovolila svoboden izvoz vseh vrst blaga.

g. Jugoslovanska trgovska zbornica. V New Yorku je skupina naših kapitalistov osnovala trgovsko zbornico, katere ima nalogo, da olajša trgovsko poslovanje jugoslovanskih državljanov z Ameriko.

g. Nove železniške tarife. Dotiskane so nove tarife za železniški prevoz potnikov in blaga, veljavne od 16. avgusta. Tarifne postavke so določene v dinarjih za vse železnice v naši kraljevini.

g. Letošnja svetovna žetev. Beograjski tiskovni urad javlja uradno: Poljedelski zavod v Rimu nazonanja na podlagi zbranih podatkov, da cenijo Zedinjene ameriške države žetev pšenice na 220 milijonov tovorov. V Kanadi kaže žetev vrlo dobro. Dasi je v gotovih krajih primanjkovalo dežja, cenijo, da bodo našli 82 milijonov tovorov pšenice. V severni Afriki (Alžir, Egipt, Maroko, Tu-

nis) bo znašala žetev pšenice 17 milijonov tovorov. Za ostale države še ni podatkov. Ve se, da bo žetev pšenice v Nemčiji, Belgiji, Češkoslovaški, Franciji, Luksemburški, Nizozemski, Švedski in Jugoslaviji dobra, a na Angleškem, v Škotski, Finski in Švedski srednja. Dobre žetve rži pričakujejo v Belgiji, Luksemburški, Nizozemski, Švedski in Jugoslaviji, a srednje v Nemčiji, Finski in Češkoslovaški. V žitnem pasu Avstralije je bilo mnogo dežja. V angleški Indiji junijska žetev ni bila povoljna ter je začasno prepovedan izvoz pšenice. Živahen je izvoz iz Argentinije.

g. **Madžarska zaplenila sladkor.** Madžarska vlada je zaplenila vse zaloge sirovega in rafiniranega sladkorja, ki leže v tovarnah sladkorja kakor tudi one, ki se bodo izdelale v kampaniji 1920. in 1921. leta. Produkcija sladkorja ostane svobodna, a komisija za sladkor določi one vrste, katere naj tovarne izdelujejo. Količino, ki se razdeli, določi minister za prehrano, ceno pa finančni minister.

g. **Kredit za kolonizacijo.** Iz Beograda se brzojavno poroča, da je dal finančni minister ministrstvu za agrarno reformo na rapolago kredit v znesku 2.5 milijona dinarjev v svrhu kolonizacije.

g. **Predavanja za vinogradnike.** Višji vinarski nadzornik g. B. Skalický predava o trgatvi ter ravnanju z moštom in vinom v naslednjih krajih: v nedeljo dne 22. avgusta ob pol osmi uri zjutraj pri Sv. Križu pri Kostanjevici, ob treh popoldne v Kostanjevici; dne 29. avgusta ob pol osmi uri zjutraj v Semiču; dne 5. septembra ob pol osmi uri zjutraj v Leskovcu pri Krškem, ob treh popoldne na Čatežu ob Savi; dne 12. septembra ob pol osmi uri zjutraj v Mirni peči, ob treh popoldne v Trebnjem; dne 19. septembra ob pol osmi uri zjutraj v Št. Rupertu, ob treh popoldne v Mokronogu; dne 26. septembra ob osmi uri zjutraj v Škocjanu, ob treh popoldne v Beli cerkvi.

Politični pregled.

Pod pritiskom javnosti in zadnjih razkritij o gospodarstvu v ministrstvih saobračaja in pošte so bili hrvatski zajedničarji in slovenski klerikalci moralno prisiljeni, da popuste od svojega nepristopnega stališča, ker le tako je moglo priti do rešitve krize.

Demokratska zajednica je sprejela glede agrarne reforme nekaj nebitvenih izprememb v predlogu parlamentarne zajednice, popustila je samo v onih točkah, ki ne nasprotujejo njenemu demokratskemu stališču. Dalje je po zahtevi demokratske zajednice proglašal svoboden izvoz, kar bo prineslo velikih koristi naši trgovini in delovalo ugodno na vrednost naše valute. Tudi glede sestave pokrajinskih vlad se je dosegel sporazum, poverjeništvu za notranje zadeve se nevtralizira in je kot poverjenik določen profesor na ljubljanskem vseučilišču *dr. Leonid Pitamic*, demokratska stranka dobi poverjeništvu za socialno skrb in pravosodje; po predlogu načelstva Jugoslovanske demokratske stranke sprejme poverjeništvu za socialno skrb *dr. Vladimr Ravnihar*, a poverjeništvu za pravosodje *dr. Gregor Zerjav*. Glede pravnoveljavnih sklepov ljubljanske deželne vlade je določeno, da se morejo sklepi uveljaviti le tedaj, ako so soglasno sprejeti, v slučaju podeljenosti odločuje ministrski svet. V centralni vladi v Beogradu se sledeče izpremembe: iz centralne izstopita radikalec Stojan Protić, na njegovo mesto pride radikalec dr. Mušicki, a mesto Ljube Davidovića pride kot miniser notranjih zadev demokrat Milorad Drašković. — Danes je regent zaprisegel novo vlado. Narodno predstavništvo se sestane takoj po končanih občinskih volitvah v Srbiji in bo takoj volilo novo predsedstvo. Predsednik narodnega predstavništva bo iz parlamentarne zajednice, in to radikalec Vukičević, a oba podpredsednika demokrata in to dosedanji podpredsednik dr. Ribar in slovenski demokrat Adolf Ribnikar. Po sporazumu se mora tudi revidirati volilni red za občinske volitve v Sloveniji, ter se že razpisane volitve odgode.

Obisk češkoslovaškega ministra za zunanje zadeve, dr. Beneša v Beogradu, je rodil važen sad, namreč

jugoslovansko-češkoslovaško zvezo.

Jugoslovani in Čehi smo že po zgodovini in dosedanjih medsebojnih stikih najnaravnejši zavezniki, a v sedanjih mednarodnih razmerah se mora to zaveznitvo razširiti tudi na vse točke medsebojne zveze; tu pade zlasti vprašanje o obrambni zvezi, posebno v času, ko Italija ruje in hoče našo državo obdati s krvnimi sovražniki.

Obrambna zveza Jugoslavije in Češkoslovaške je najboljši porok, da napore Italijana ne bodo imeli uspeha.

Pozor na volilne imenike.

Občinskih volitev dne 17. oktobra sicer ne bo, vendar ni škoda pripravljalnega dela glede imenikov nad 21 let starih moških in žena. Krajevni odbori naj sestavijo enake imenike za svoje delo. Okrajni odbori naj pazijo, da bo v vsaki občini krajevna organizacija imela v evidenci popoln imenik. — Sedaj pa treba pripravljati tudi že državnoborske imenike. Iz že pripravljenih imenikov za občinske volitve se da razvideti, je li kak volilec izpuščen. Temu treba poskrbeti z opozoritvijo na županstvu, da bo drugič gotovo vpisan. Če ne gre drugače, se na županstvu pokaže dokumente, da je mož 21 let star in da že šest mesecev biva v občini.

Beleške.

b. **Železniške tarife zvišane.** Ogorčenje zaradi zvišanih tarifov je v vseh delih države ogromno. Danes ni bolj sovražnega človeka v Jugoslaviji kakor je dr. Korošec, ki je gospodaril z železnicami tako, da je končno povišal tarife in jih hoče še za 200 % zvišati. Iz Banata v Ljubljano stane tovornina za vagon 18.000 K in se torej cena pšenice zviša za 1:80 K pri kilogramu zaradi prevoza. Cene že naraščajo. SLS. je lahko ponosna!

b. **Cene premoğu odobrene.** Da se draginja poviša, je deželna vlada Trboveljski premogokopni družbi dovolila zvišati cene debelemu premoğu na 523 K za 1000 kg. Podražanje znaša skoro 100 %. Vsa javnost se je vzdignila proti vladi. Ta je sklicala nekaj „odsek“ pod vodstvom inženjerja *Sukljeta*. Ta odsek je izračunal, da stane družbo premoğu 311 K za 100 kg (= 1 tona). Nam se to zdi nemogoče. Pa bodisi. Kako je potem možno priti na 523 K? Vlada je dovolila, da se vse nove naprave družbi v enem letu izplačajo. Sklicanje odseka je bila gola komedija. Cene so ostale in deželna vlada je vse življenje podražila za par procentov.

b. **Zaradi Koroške širijo razni nepoklicani ljudje strašljive vesti.** Nam sicer ne dopade način, tako klerikalci tam gospodarijo. Tudi smo mnenja, da bi se stvar z demarkacijsko linijo lahko drugače uredila. Vendar treba absolutno držati disciplino. Jamranje ne pomaga nič. Novi situaciji treba v okom priti s premembo agitacijskega načrta. S širjenjem neutemeljenih strahov se škoduje več na naši strani nego so vredni vsi tisti nahrbtniki, ki lezejo iz cone A v cono B.

b. **Ministrska kriza rešena.** Napredna javnost v Sloveniji je krepko sodelovala z metanjem polen demokratom in tako pomagala klerikalcem. Pri njih ni nihče zahteval od dr. Korošca, da naj popusti, slovenski jokači pa so vsak dan kričali, da se mora za vsako ceno skleniti sporazum. Klerikalci našo narodno ljubezen zlorabljajo in vedno odnašajo uspehe, kadar mi zaradi naših meja popuščamo. Zabavljanje pač nič ne izda, pač pa slabi lastne vrste.

b. **Konkurentje v ljubljanski vladi.** Deželna vlada za Slovenijo je sklenila da se vzemo cestarji na bivšem štajerskem v državno službo. To je prav umesten in pameten sklep. Ali na vsi stvari je zanimivo to, da je stavil ta predlog poverjenik za prosveto dr. Verstovšek. Kako pride poverjenik za prosveto do tega, da se naenkrat zavzame za cestarje ne ve nihče, samo zlobni jeziki trdijo, da je Verstovšek to storil zato, da bi mu cestarji bolje posipali ceste na njegovih potovanjih v Maribor, ker kakor je znano, Verstovšek ni nikoli v uradu, kadar ga kdo išče, dobi vselej odgovor, da je gospod doktor v Mariboru, ali pa vsaj na potu! S tem svojim predlogom pa je dal dr. Verstovšek kaj žalostno ubožno izpričevalo svojemu drugu, poverjeniku za javna dela, Sernecu, ki tudi nima časa, da bi se brigal za svojo stroko! Radovedni smo, ali je Sernec zadovoljen, da mu dela Verstovšek tako konkurenco! Zakaj pa naj se sedaj briga Sernec, ko se za njegov resor briga poverjenik za prosveto, Verstovšek. Res, prav lepa slika, ki nam jo nudi družba v palači na Bleiweisovi cesti in včasih se nam zdi, kakor da se vračajo časi, ko je pokojni Lampe upravljal s kranjskimi financami in mlino!

b. **Začetek obračuna.** V nedeljo se vrše po vsi Srbiji občinske volitve. Radikalci so začeli z veliko agitacijo, ali nimajo sreče. Po poročilih iz Srbije so srbski kmetje razbili vse shode radikalnih agitatorjev, in to celo v krajih, kjer so imeli dosedaj radikalci ogromne večine. Rezultat občinskih volitev v Srbiji bo dokaz da je narod izpregledal

in se začel otresati radikalcev, ker je videl, kam vodi radikalna politika od onega dne, ko so se radikalci našli v čednem društvu s slovenskimi in hrvatskimi klerikalci! Pa naj bodo radikalci potolaženi, taista usoda čaka pri prihodnjih volitvah tudi njih čedne zaveznike, slovenske klerikalce!

Novosti.

Občinske volitve se odgode. Vsled sporazuma v Beogradu se občinske volitve odgode. Klerikalci zelo neradi izvajajo ukaze, tudi če so sami pogodbo pisali. Občine naj delo za občinske volitve ustavijo in če bi še kdo od glavarstva od njih v tem oziru kaj zahteval, naj naznanijo tajništvu JDS. v Ljubljano.

n. **Odlikovanje.** Njegovo Veličanstvo regent Aleksander je odlikoval za zasluge na kulturnem in narodnem polju predsednika „Zveze jugoslovanskih učiteljskih društev“ g. ravnatelja L. Jelenca in višjega šolskega nadzornika g. Engelberta Gangla z redom Sv. Save IV. razreda.

n. **Direktni vozni listki.** Povodom naredbe ministrstva saobračaja o zvišanju cen na železnicah je odredilo ministrstvo, da se pri vsaki železniški blagajni lahko dobe direktni vozni listki za vse kraje in skupine. Na ta način se bo delo blagajnicam na velikih postajah znatno olajšalo.

n. **Naša mornarica.** Ministrski svet je pooblastil vojno ministrstvo, odeljenje za mornarico, da izdela zastave in signale za našo mornarico.

n. **Sokol v Školji Loki priredi v nedeljo dne 22. avgusta t. l. javno telovadbo in veliko ljudsko veselico na „Štemarjih“.** Pri vseh točkah sodeluje polnoštevilna vojaška godba iz Ljubljane. Ljubitelji telovadbe in neprisiljene zabave, pohitite v polnem številu na to prireditve! Pričakujemo posebno mnogobrojne udeležbe naših vrlih okoličanov! Na svidenje!

n. **Poštni paketi za inozemstvo.** Prihodnji mesec, najpozneje do dne 15. septembra t. l. začno naše pošte sprejemati pošne pakete tudi v mednarodnem prometu. Dopustni so paketi v teži do 5 kilogramov. Pristojbina se bo plačevala pri predaji paketa, računajoč za vsako državo, preko katere prehaja paket, po 50 švicarskih santimov.

n. **Kongres „Jugoslovanskih dobrovoljcev za Slovenijo“** združen z občinim zborom Društva jugoslovanskih dobrovoljcev za Slovenijo se bo vršil letos dne 8. septembra v Ljubljani. Spored je določen takole: dopoldne zadržnice za padle dobrovoljce, po zadržnici veliko manifestacijsko zborovanje, popoldne občni zbor „Društva jugoslovanskih dobrovoljcev za Slovenijo“, zvečer velik komerz, združen z ljudsko veselico. Kongresa se udeležijo vsi slovenski dobrovoljci, kakor tudi vse dobrovoljske organizacije Jugoslavije in zastopniki češkoslovaških dobrovoljcev.

n. **Masaryk, predsednik češkoslovaške republike,** je bil imenovan za častnega doktorja filozofske fakultete beogradskega vseučilišča.

n. **Etbin Kristan,** bivši vodja socialnih demokratov in slovenski pisatelj, ki se je mudil od leta 1914. v Združenih državah, je prispel v ponedeljek zvečer po 6letni odsotnosti zopet v Ljubljano.

n. **Mostnina v Krškem odpravljena.** Deželna vlada za Slovenijo je sklenila, da se pobiranje mostnine na mostu čez Savo v Krškem od oseb, ki hodijo peš čez ta most, takoj ukine.

U III. 228/20. V imenu Njegovega Veličanstva Kralja! Milan Plut, rojen dne 5. oktobra 1881 v Gradacu, pristojen v Petrovas, okraj Črnomelj, r. k., oženjen, urednik lista „Domovine“ nekaznovan, je kriv da je priobčil v številki 27 periodično izhajajoče tiskovine „Domovina“ z dne 5. marca 1920 pod naslovom „Farovsko stranko“ zlorabljal prižnico za republikansko agitacijo sledečo notico: Farovska stranka zlorablja prižnico za republikansko agitacijo in s tem je zakrivil prestopke zanemarjenja primerne pazljivosti v zmislu člena III. zak. z dne 15. oktobra 1868, št. 142, d. z. in se obsoja v zmislu tega zakonskega določila na 40 kron denarne globe, oziroma v slučaju neizterljivosti na štiri dni zapora ter ima tekom 14 dni po pravomočnosti sodbe v periodično izhajajoči tiskovini t. j. v listu „Domovina“ to sodbo na enak način ter na istem mestu na svoje stroške objaviti. Dalje se obsoja Milan Plut po § 389 k. pr. r. na plačilo stroškov kazenskega postopanja. — Ljubljana, dne 18. junija 1920.

n. **Papeževa nezgoda.** Papež je pred par dnevi, ko je šel v svojo zasebno knjižnico, padel tako nesrečno, da je zadobil več poškodb, ki pa niso nevarne.

n. **Naši muzeji.** Narodni muzej v Beogradu je zaprosil vlado, da se iz avstro-ogrskih muzejev

prenesejo objekti, ki bi mogli izpopolniti nedostatke naših muzejev, ki so bili v vojni oškodovani.

n. **Razstava Hrvatskega radiša**, za katero se vrše v Zagrebu velike priprave, bo nudila velike zanimivosti. Posebno veliko zanimanje obstoja za oddelke narodnih noš. Ze na razstavi lanskega leta je presenetilo obiskovalce bogastvo srbskih in hrvatskih narodnih noš. Letošnja zbirka bo ono lanskega leta še znatno nadkriljevala. Slovenske pokrajine se udeležijo razstave le z izdelki domače obrti, ki bodo razstavljeni v sobi „Slovenska domača obrt“. Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani izdaja udeležnikom izkaznice, ki upravičujejo do polovične vožnje na Južni železnici. Razstava se otvori danes.

n. **Kolera v Slavoniji in Bački**. V Petrovem selu v Bački in v Slavoniji se je pojavilo šest slučajev kolere. Ena oseba je umrla.

n. **Velika tatvina**. Doslej neznan tatovi so v noči od 9. na 10. t. m. vlomili v depozitni urad deželnega sodišča v Celovcu. Navrtali so blagajno ter jo odprli. Odnegli so ure in razne druge predmete v vrednosti poldrugega milijona kron. Domneva se, da so tatovi pobegnili v smeri proti Gradcu.

n. **Vojski in poštarina**. Kakor poročajo zagrebški listi, je prenehala ugodnost brezplačnega pošiljanja pisem in dopisnic za vojake, ki morajo odslej plačevati normalno pristojbino za vse pismenske pošiljke.

n. **Nemško bivšo cesarico Avgusto Viktorijo** je po poročilih iz Haaga zadel v njeni vili v mestu Doorn na Nizozemskem srčni mrtvoud. Njeno stanje je baje jako kritično.

r. **Trdnjava Mainz se poruši**. V zmislu mirovne pogodbe se mora nemška trdnjava Mainz popolnoma porušiti. Rušenje se prične dne 31. avgusta.

I. mednarodna konferenca dela v Washingtonu in naša država.

Veliki gospodarski in socialni sunki stresajo Evropo in ves svet. Kakor da bi se hotel iz razvalin svetovne vojske z velikimi bolečinami roditi nov velikan: novi svet. Na v hodu se je morje razburkalo, ko so bili po frontah še razvrščeni topovi in ko so uniformirani delavci iz vseh mogočih tovarn odvažali samo municijo in drugo vojno blago. Valovi so bili močni, pljuskali so visoko, razlili so se po vsej Evropi in glasno so klicali po novem svetu. Priklicali so stvaritelje novih stoletij iz front vsega sveta, stopili so trpini do danes na ulico in novo stvarjenje se je začelo več ali manj krvavo.

Ko so po evropskih mestih kričale ulice in so mogotci od večeraj tihotapsko bežali iz vladnih sedežev, je v Parizu zborovala konferenca miru. Države so poslale tja najvplivnejše može, ne vem, če najboljše, da pomirje ulice, da dajo svetu novo politično in gospodarsko življenje, ki bo pretkano z ljubeznijo in zadovoljnostjo vseh narodov in vseh slojev. Može v Parizu so se zaprli kakor sv. Miklavž, predno pride in preseneči nestrpno pričakujoče. Miklavžovo presenečenje je veselo, presenečenje pariške konference pa kakor prihod tujcev v mirno hišo, katerim ne zaupamo in imamo strah pred njihovimi darili in obljubami. Zdi se nam, da hranijo v sebi dinamit. Upajmo, da bo konferenca v Parizu imela en velik pozitivni uspeh: prepričanje vseh, da se iz *take gline ne sme* izmodelirati novi svet, ki naj bi bil brez vojska, poln socialne pravičnosti in medsebojne ljubezni.

Kljub popolnemu neuspehu pariškega mirovnega koncerta v celoti, pa je svet vendarle zaslišal par lepih tonov, ki bodo tvorili osnovni, vodilni motiv v nadaljnjem razvoju človeške družbe. Predvsem je velik napredek socialno-humaniteta kulture in tvoritev mednarodne organizacije v varstvo delavstva vsega sveta. Po svojem bistvu tvori to organizacijo Zveza narodov; nje namen je, ustvariti enotno, za vse države sveta enako veljavno delavsko pravo, ki naj dvigne delavstvo vsega sveta v mogočno *socialno enakopravno družino*.

Ta organizacija je imela v zmislu določil mirovne konference svojo prvo konferenco v Washingtonu. Konferenca je zborovala celi mesec: od 29. oktobra do 29. novembra 1919. Upravni svet te mednarodne organizacije dela je v svoji seji koncem januarja 1920. sklenil, da je kot zaključek konference smatrati 27. januar 1920. Na konferenci je bilo zastopanih prvotno 32 držav, pozneje 78 — med temi tudi Jugoslavija. Glavno delo se je izvršilo v posebnih odsekih. Dnevni red te prve mednarodne konference je bil predpisan v mirovni pogodbi v posebnem dodatku.

Jugoslavija ima kot prvotni član Zveze narodov pravico sodelovati pri mednarodni ureditvi delavskega vprašanja, ima pa tudi v zmislu določil mirovne konference kot član organizacije dela svoje *dolžnosti*. Člen 350., odst. 5. st. germainske pogodbe (člen 405. versailske pogodbe), predpisuje: vsaka zvezna država je dolžna najkasneje v teku enega leta (v izjemnih slučajih 6. meseca) po zaključku zborovanja glavne konference predložiti pristojnemu mestu vse na konferenci sprejete predloge ali osnutke mednarodnih pogodb, da postanejo državni zakon, oziroma da ratificira osnutek mednarodne pogodbe. —

Konferenca v Washingtonu je sprejela z več kakor dvetretjinsko večino 6 predlogov in 6 osnutkov. Vse v zmislu sledečega dnevnega reda: 1.) Izvedba 8urnega delavnika ali 48urnega tedna. 2.) Sredstva za omejitve brezposelnosti in njenih posledic. 3.) Zaposlenje žensk: a) pred in po porodu (vštevši vprašanje podpore), b) nočno delo, c) zdravju škodljivo delo. 4.) Zaposlenje otrok: a) določitev meje starosti za razna dela, b) nočno delo, c) zdravju škodljivo delo. 5.) Izvršitev in izpopolnitev mednarodne pogodbe v Bernu 1906. glede prepovedi nočnega dela žensk v obrtnih obratih in glede prepovedi uporabe belega fosforja pri izdelovanju vžigalic.

Prvi sprejeti osnutek mednarodne pogodbe zahteva v principu 8urni delavnik (48urni teden) v vseh *industrijskih (obrtnih) podjetjih*, h katerim spadajo seveda tudi rudokopi, železnice in paroplovba. V podrobni izpeljavi je ta princip oslabljen in pripušča veliko izjem, osebnih in krajevnih. Tako n. pr. ta princip ne velja za osebe, ki delo vodijo ali nadzorujejo ali ki opravljajo posebno *zaupno službo*. O podjetjih, ki morajo po svoji naravi nepretrgoma obratovati, se *more* delati 56 ur na teden. Izjemni predpisi veljajo za Japonsko, Kitajsko, Siam itd.

Drugi „osnutek“, kateremu sta pridana še dva „predloga“, se tiče brezposelnosti. Vse države (to je tiste, ki podpišejo, ratificirajo to konvencijo) se obvežejo stalno informirati mednarodni delavski urad o vseh stvareh brezposelnosti, všteti statistiko, ustanoviti brezplačne državne posredovalnice za delo, nadzorovati privatne posredovalnice, uvesti zavarovanje za slučaj brezposelnosti z enako veljavnostjo za vse delavce brez ozira na državno pripadnost; to zadnje seveda pri reci-

prociteti. Konferenca dalje priporoča, da zvezne države polagoma odpravijo privatne posredovalnice, najmanjše delavcev za tujo državo se ima vršiti samo v sporazumu z organizacijami delavcev in delodajalcev, javne stavbe in dela naj se izvrše po možnosti v času in v krajih brezposelnosti.

Ostali osnutki konvencij se pečajo z varstvom otrok, mater, žen in mladostnih delavcev. Vsa ta skrajno važna socialna, gospodarska in polularna vprašanja je treba rešiti — da imajo uspeh — mednarodno, enakoveljavno za celi svet. Najnujnejše rešitve je potrebna ureditev nočnega dela, varstvo nosečih in doječih, delo otrok v tovarnah in obrtnih podjetjih itd. Konferenca je mnenja, da naj bo otrokom pod 14 leti prepovedano vsako tovarniško delo sploh. Mladostna doba, ki zahteva posebnega varstva, naj seza do 18. leta.

Konferenca se je pečala tudi z vprašanjem o higijeničnih uredbah in varnostnih napravah v obratih, zlasti v onih, kjer je nevarnost zastrupljenja, oslepenja itd.

(Konec v ponedeljki št. 10.)

POZOR! Prva **POZOR!**
jugoslovanska

urarska popravilna delavnica
≡ za stolpne (turnske) ure ≡

Ivan Seliškar, urarski mojster v Ljubljani,
Pot v Rožno dolino št. 10.

Kupujem vedno in v vsaki množini po najvišjih cenah: Brinjevo olje, suhe gobe, fižol in druge deželne pridelke.

Nudim najnižje: Kavo, olje, riž, sveče, moko, vžigalice, pravo slivovko, rum, ter razno drugo blago.

M. Rant, Kranj.

Dospela mi je velika partija
izbornega belega
banatskega
vina
iz okraja Baje.

K 13.50 za liter.
V posodi kupca K 13.30.

MILKO JESIH,
veletrgovina vina
Ljubljana Rudnik.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI

Stritarjeva ulica št. 2. Podružnice v Splitu, Trstu, Celovcu, Sarajevu, Borici, Celju, Mariboru in Borovljah; bančna ekspozitura v Ptuju.

Delniška glavnica
in rezerve okrog **K 50,000.000** —
Telefon št. 261.

Sprejema
vloge na knjižice in tekoči račun
proti ugodnemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev,
= valut in dovoljuje vsakovrstne kredite. =
Brzojavni naslov: „Banka“.

Delniška glavnica:
K 30,000.000

Jadranska banka :: Podružnica Ljubljana

Rezerve okrog
K 10,000.000

Centrala: Trst. Podružnice: Beograd, Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Maribor, Metkovič, Opatija, Split, Sarajevo, Šibenik, Zadar, Ekspozitura Kranj.

Sprejema: Vloge na knjižice. Vloge na tekoči račun in tiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Rentni davek plača banka iz svojega.

Eskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd. Izdaja: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Prevzema: Borzne naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Daje predjume: na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih. Daje trgoveke kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Brzojavni naslov: **Jadranska.**

Telefon št. 257.